

dijas preefcha la bagata tehwa mantineeks un par peerahbijum ufradbiya wesele ischupu bankas ischelu. Behz Selbina pascha isteikumem, daschadās Kreemijas pilsehtās winam ehot ap 20 seewu, ar kurdm lau-lajees naudas iskraschjanas noluhla.

Roseedfibas augschana Kreemija. Paswadrahtā pee zeetumu dudscheta teefleetu ministrs fneeds finas par noseedsibu augschanu Kreemija. 1897. g. latru deenu zaurmehra bija 77,254 arestanti; 1903. g. — 96,005. 1905. g. arestantu skaitis masinajās lihbi 85,184; bet 1906. g. tas no jauna peeauga lihbi 114,403 un no ta laika weenmehr aug. 1907. g. arestantu skaitis bija 138,501; 1908. g. — 171,219; bet 1912. g. — 187,103 un 1913. g. 194,418; 1914. g. pehz ministrijas rekhina latru deenu zaurmehra sehbeschot zeetums 210,000 zilweku. Ari nahloschos gabos, pehz ministra domam, naw lo gaidit us arestantu skaita masinashjanas, jo wairaf nemot wehra jauno parahbidu — huliganisumu. — 1914. g. buhwes 7 jaunus zeetumus.

Peterburga. Preefmijs notis lum s. 5. septembri Buschlores eela Nr. 13, wezmahte Buschlova aisedbinajusi benzina sehki. Weena no winas meitam, gribedama paiaist leelafu uguni, peehejusi sehkim benzinu. Notizis sprahsjeens un abas meitenes bsihwas sadegu schas mahtei azu preefcha.

Mastawa. Sibenis ahrista lomā. Rahds no Mastawas dabas finatneeku beedribas beedreem fastahbijis interesantu referatu par sibens dseedinoscham spehjam. Refen lahds wezis keris no sibena. Behz atschilbuma israhbijees, la winsch dabujis atpafat dirdi, kuru bij saudejis lahds 3 gabus atpafat. Rahds irahdneeks, kusch bijis gandrihs pamisam akls, zaur sibeni atdabujis atpafat redsi. Dimos gadijumos kluwusch wesele ari paralitiki.

Sarkowa. Polizija sche eelentufi Amerjanowas wafarnizu ahprus pilsehtas un iskratijusi. At-rasti sozialremoluzionaru usfaukumi un apzeetinats Amerjanowas behls un trihs weefi. Bes tam pascha pilsehtā isbaritas daudj apzeetinaschanas un kratischjanas; melle sozialremoluzionaru drufatamu.

Baltija

Preefchu lauffaimneezibas skolas beidsamās klases atlaishanas lectā.

Kā finams, us Preefchu lauffaimneezibas skolas nama eefwehtischjanas swehtkeem bij nolikta ari pirmā skolneeku islaiduma atlaishana. Lai tas waretu notikt, tad waja dseja ar steigschanu beigt ar teem beidsamos skolas darbus un eklamus noturet pascha darba laida. Behz eklamus beigam lihbi skolas swehtkeem bij palituschas diwas nedelas laika, kuras waja dseja islelot preefch sagatawoschjanās us swehtkeem. Bet weena dala no beidsamās klases skolneekem gribēja scho laiku islelot preefch doscham eefkurisjam ahprus skolas, daschu maschinu apskatishanas u. t. t., atrau-jotees no sagatawoschjanās darbeem us swehtkeem. Kad nu tas newareja notikt pehz wizu prahta, tad tila nomanits nemeers ar skolotajem un wispahrigi ar

skolas preefchneezibu, kas tika pahrgelts ari us zitu klasi skolneekem; bij redsama agitacija pret peedali-schanos pee swehtku karihschjanas, atrauschanas no darba u. t. t. Skolas padome atfina, la tahdos ap-stahlos newar steigtees ar atestatu isdoschjanu, bet gan, la wispirms japeprasa kahrtiga darbu iswibishana un usweschjanas. Tadehl wina pasiroja III. klases skolneekem sefochu sawu nolchmumu:

„Gewehtrojot, la leelafai dakai no 3. klases skolneekem praktisee brrbi un usweschjanas fewischki wehdeja laida israhbijās par pilnigi nepeeteelofcheem, skolas padome ir speesta atlikt atestatu isdoschjanu us nenoteiktu laiku, skatotees, la skolneeki turpmal istu-resees pret praktiseem darbeem un lahda buhs wizu usweschjanas. Bes tam wehl padome tura par sawu peenahkumu, darit skolneekus usmanigus us to, la tohdi kureem praktika un usweschjanas buhtu fewischki flitta, war palist pamisam bes atestatam“.

Wareja redset, la tahds padomes lehmums bij daschus loti nokaitinajis. Behz tam tee farunajusches weens ar otru sawā starpā pasiroja skolas preefch-neekam, la newarot atestatu gaidit us nenoteiktu laiku un la tadehl tuhdat no skolas istahjotees. Tad leelum leelafā daka no 3. klases skolneekem eefneedsa luhgum-raktus un tika atlaisti no skolas. Skolas padome nolchma par notikumumu pasinot wizu wezakeem. Pasirojumu fanehmuschki, daudsi atlaisto skolneeku wezaki greešās pee skolas sawu dehlu leelā, tadehl tee tila usnemi skola atpafat, turpinot pahrttraufos skolas darbū un drihsjumā dabūs atestates par skolas turfa beigschanu.

Preefchu lauffaimneezibas skolas padome.

Rujene. Ugunsgrehtiaiflaun-prahtibas wehdeja laida ischeluschees wairaf weetas 21. augustā nobega azim redsot zaur tishchu uguns peelaischjanu Kruhmina jaunzeltis dimstahwu namis Limbaschu eela lihbi ar schuhni un wezo bsih-wolli. Ehkas gan bij apdroschinatas par 3400 rbl., bet saudejumi daudj leelafi. — Kozu faimneekam no-dega seena schuhnis 13. augustā ar tani eewahko seenu. Preefch pahris gadeem tam nobega bsihwo-jamā mahja, rija un lopu kuhis ar wiseem tani at-rodofchamees lopeem. Kā toreif, tā tagad, uguns peelitta atreehibas noluhla. — Pagahjuscha nedela P. mohjas rentneekam Rudim nobega falmu laudjes, wisa scha gada lopu bariba. — Gan laundareem dsen pehdas, bet bes setmem.

— Agrs rudens schogad pee lauku nowahkischjanas. Ap Behrtueem daudseem semtopjeem jau wisa labiba bij nolukta. Behrtufu tirgus jauā laika dehl bij leels, tikai tir-goschjanās gahja tā pamajam, fewischki lopu bij maf un zenas stingras. Ap augusta mehnescha widu jau meetweetam bij redsami saki rudsu lauki. Redsamis, semtopji schogad seidjas ar sehju. — Behrnajā ru-deni — aulsta un leetaina laika dehl — seemaji wohji eesehla. Ar 21. augustu usnahja leetus un weeglas falmas, lamehr tagad peeturas fistas naktis un jaulas deenas. — Skolas laiks eefah-zees un wezati, netaupidami graschus un puhles, kuhja sawus majos stold. Domehr pee skolu iswehles daudjreis wezakeem witas — nesinot lo latrā stold

grib un spehji fueegt. Neween pee skolu iswehles, ar pee behrnu nobofchanas pansija wezakeem daudseel waja dseja buht modrigakeem. Naw utajums „tantinu“, kuras labprahit un par mehrenu otshidhibu peenem skolenus „ruhme un losie“. — 4 kwadrat-asu leela itabina neeti mitinas 3—8 skoleni, ehb, mahgas un gul. Schahdas „lofies“ nobotee skoleni pa leelafai dakai pawada sawu brihwo laiku ahprus mahjas, kur nu pascham iht — mahjas eeronas tikai paehit un pahrgulet. Tad lai nebrihnamees, tad redsam pa-skoloto jaunatni, kura isglitibas weeta rahda „ne-isglitibu“ un peederigeem ispeesch klusas nopuhtas: — „waj to mehš domajam!“

— Wai flas un peena lopu, un dahrskopibas isstahde 3. septembri bij schoreij jo kupla, fewischki lopu bij isstahbits leela mehra. Tikai dereja muhsu lauffaimneekem atmet fenala Semkop. beedr. preefchneeka Albina metodi — us ahreeni ween spihdet. Istahde bij redsamis mis-pahri treknas gowis, bet pafkatotees to paschu istah-bitaju kuhis, usmahgas jautajums: ar lo tad tās pahrejās gowis barotas?

Wainode. Zeturdeen, 5. septembri us dsefszela fcedem starp Wainodi un Preefchi sibens nospeh-ris dsefszela fargu Ersonu.

Dschuhfste. Schejeenes muishas krogā un Peenawas pagaita wezaka S. krumos, pee Kroitfcha alus noliktawas falafas swehtdeenas apfahrteje kalpi, lai atweeglotu no leelas pelnas usbreeduschos mafus, skatotees kinematografa israhdes un eebaodot tās da-schadās reibinoschās sulas. Schahdam fapulzem ir daschadas felas. Tā swehtdeen, 1. septembri bija leelika iskaushanas, zaur kuru weens Petermuishas kalps un Markaina puifis dabujuschki grehtus eewai-nojumus ar nafi.

Maschi. Nakti us 3. septembri Maschu muishai nobega lopbaribas schuhnis, pilns ahbolina, apm. 400 birfawu. Tik ar leelām puhlem laimejas glahbt tuwejās lopu kuhis. Saudejumi us 5000 rbl. Ari lopu kuhij bojats jumta stuhris. — Domā, la uguns te peelitta. R. Meschamuishneeks.

Behr-Wirzawa. 1. septembra nakti tika nobedfinatas schejeenes Baloschu mahju rent-neekam R. labibas laudjes, no kurdm glahbt neweenu nebij eefpehjamis. Rabaga rentneeks paleel deigan fpaidigos apstahkos, jo nu nam ne maifes, ne ari sehles, lo us lauka seh. Deenu pehz tam winsch bij nobomajis kutmaschinu peewest, bet nu japaleel bes imeta. Aisdomas kriht us wina puifis, ar kuru nam warejuschki fahschinatees ar algam, un kusch pee atstahschjanas rentneekam peedraudejis. Be-rehm, la laundari peenahls un winsch sawam lita-migam fodam neifsehgs. J. R.

Seel-Platone. Sche rihstojas wairaf zentigi faimneeki, lai drihsjumā waretu atwehrtlop-mobereezibu. Statuti jau eefuhititi apstipri-naschanai un teel weetas farunas par weetas iswehli u. t. t. Wehdeja fapulze, kura notifa Trubeneekos, pagaidu walbi jau iswehleja. Trubadors.

Behne. Stazijas paplatschiana schana. Ihpascha dsefszela lomifija, kura, tā „Df. W.“ fimo, pirms lahda laika paslotija Roscheilu dsefszela linijas stazijas, nahkufi pee sehdeena, la daschās no tam preischu apgrofiba fahneegufi til pla-

teiza: — Es paleeku jums muhschigs parahdneeks.

— Un tad? — Atnahju pateitees... Winsch ari... — Labi, bet es zitas pateizibas newehlos, la meeru. Ejat, esmu noguris.

Tahdu fanemschanu, til weenaldfigu, pat sobga-ligu, nama tehms nebij eedomajees. Winsch bij sa-gaidijis, la ta buhs aifgrahbjoscha

Tad fahla Boznemstis runat, bet Rahkitis wizu us weetas pahrttrauja:

— Nu, lo juhs tur purpinat. Jautajat skaidri, lo gribat finat: Kā gan juhs til ahtri ar wineem wiseem tiku galā? Un kā gan wifs atkal labakā kahrtiba namā? Waru pateikt — esmu hipnoti-fetajs!... Tas wifs.

— Bee scheem wahrdeem winsch Boznemstam sme-hjās atlahiti azis. Tas nesinaja, lo teikt.

Tad winsch greešās pee Bizela un wina feja atkal tapa noveetna.

— Man jau afar to waja dseja jums teikt, bet nepagumu ar wiew raibajeem notikumem. Beeta ta, la man jadodas projam no schejeenes. Apstahkli speesch.

Bizels ibrihneees wizu usluhloja.

— Ne, tas newar buht! Un tagad jau ne pamisam ne! J. juhs paleelat, tad mehš waram buht drofchi.

— Naw lo bihtees, — wizi wairaf atpafat ne-nahls.

Ar scheem wahrdeem winsch sneedsa Bizelam rolas.

— Juhs efat bihwains zilwels! Nu fakat jel, kā lai es jums par wifu pateizos?... Par tahdu palapojumu, kā lai es atmafaju...

— Par tahdeem palapojumeem neprafā at-mafu... Es tos nepahrdodu.

Bizels apmulja.

— Sinams, sinams! — Bizels eefauzās: — Juhs efat augstirdigs. Es buhtchu lepns us to, la

tahds zilwels, kā juhs, ir bijis reis mans meest!

Rahkitis pasmaidija.

— Warbuht mehš wehl fatifimees, — winsch teiza: — Tad juhs man atfahrtosaf schos wahrbus. Man wizi eepatifās. Bet nu sweikti. Paturat labā peemind!...

Wizi aplampās un tad Bizels dewas projam.

— Atkaujat ari man no jums atwaditees! — Boznemstis tad teiza, fneegdams rolu.

Ruhkitis fanehma wina rolu sem ellona un tad peepefchi palila la fastindfisis stahwam. Bizels bij jau projam. Tad Rahkitis pagreesās pret Boznemstū un meerigi teiza:

— Labi, parunafimees!

Un tikai tagad Boznemstis nomanija, la swe-fchais wizu tishcham aisturejis. Wizu pahrtrema ne-isprotamas bailes.

— Sakat, lahbas kamas aisdomas juhs turat us mani? — Rahkitis peepefchi jautaja: — Behz wisa notufuschā juhs drofchi ween schaubatees, waj es tikai esmu tas, par lo fewi usdodos? Waj ne tā.

— Bee tam Rahkitis wizu tureja aif rolas un sobgaligi smehtjās.

— Pag, — winsch peepefchi eefauzās: — Man ir lahds mafs luhgums — welkat nosi sawu wefti!

Boznemstis fastinga. Winam likās, la winsch naw pareift fahsirdjeis teikto.

— Nu ahtri, welns, waj nedsirdi lo pawehlu! Rahkitis peepefchi nitni usfleedsja.

Drebedams un bahls la drehbe, Boznemstis fahla neweikli isgehrdtees.

— Tew ahdu, welnam waja dseja nowillt! — Rahkitis teiza: — Bet nelo, gan jau wehl kur fatifimees un ischeklinafimees. Bet tagad mahzees pro-jam un turi muti, ja bsihwiba mihta!

Balizis weens, Rahkitis atrahwa westei oberi, isnehma naudas schuhfni un weenaldfigi eebahja to labatā. Tad apsehbas un weenaldfigi luhlojās pa-

logu ahra, lihbi peebrauja trijuhgs ar Seri us bulas.

Tad winsch kaut lo apnehmās, peegehlas un dewās augschā us Minas istabu.

— Es sinaju, la juhs nahlfat, — meitene klufi teiza: — Parahbijatees, kā meteors un tuhlin pro-jam. Juhs isturejatees la waronis!

Ar tilko manamu fmaidu winsch palozijās.

— Juhs ispidbijat sawu funa usdewumu un ejat?

— Ja.

Ihti un skaidri. Juhs gaidot es sche rakstiju wehtuli. Truhfti tikai wehl weena wahrda wina. Warbuht juhs sche ispalihdsefat. Kapehz gan juhs til ilgi nenahtat?

— Mulsojos.

— Kā tā? —

— Waidiju lahdu zilwezinu. Man likās, la winsch grib mani baidit... Bet lai neeki paleel, es nahju juhs redset un atwaditees. Rakstiat ween, es pahstahwefchu un pahstahschos.

— Bet lahds juhs sawads iskatatees... Waj jums kas lait? —

— Ne... Brihbi atpafat juhsu tehms man so-lija kaut lo aij pateizibas, bet es atteizos. No jums es wehletos la pateizibu kaut wafafu juminu. Tas preefch manis tad taptu swehtums.

Wina brihtinu padomaja. Winsch gaidu pilnu skatu luhlojās us wizu.

— Labi, wina tad teiza: — Man ir mafa gi-metnite, to es jums doschu par peeminu.

Winam eedebsās skats.

— Pateizos, — winsch klufi teiza: — Til daudj es nebiju sagaidijis... Par daudj... daudj... Lai ta top par manu zela rahbitaja swaigfni. Seela atmafā man par to jums jadod... (Turpmal wehl).

schus apmehrus, la stipri fajuhtama wajadsiha peh3 staziju paplaschinaschanas. Ta par Behnes stazijas darbibas peaugfchanu leezina schahbi dati: 1910. gada eefuhtits 452,308 pudi daschadas prezes, ifuhtits 1,099,572 p., bet 1912. gada eefuhtits 805,200 un ifuhtits 3,437,000 pudi. Cemehrojot to, dselsszeta padome nolehmufti wispirims paplaschinat Behnes staziju, atwehlot schim noluhlant wajadsiho kreditu.

Veel-Sefawa. Veel-Sefawas Laukfaimneezihas Beedriba farihko Laukfaimneezihas grahmatweefchanas kursus no 29. septembra lih3s 13. oktobrim sch g. kursus wadis Zatweefchu Laukfaimna. Ekonomifkas Sabeedribas grohmatweefchanas spezialifks J. Klepers.

Ludfa. Ludfas Semkopibas Beedriba farihko semkopibas mahjruhpneezihas un amatneezihas ifstahbi 14., 15. un 16. septembri sch g. Ludfa.

Zahschu-Padure. Kolonifks la laupitajis. Schejeenes Kalwenes frogd, la „S.“ ralfka, ceradees kahds zefineels, ar laimes fihmitem staigadams. Wifsch frogd dschris, mainifjs 10 rublu naudas gabalu un teizis, la tam esot wairaf fintu rublu. Frogd bijufchi wairafi dschraji, to starpa ari wifewe peh3 ghimja pafihstams kolonifks. Kolonifks ifgahjis pa preefchu un zefineeku ufgaibifjs uf zeta netahla Kalwenes Deberes birse fur winam fwehlis ar meetu pa galwu, no kam tas apreibus un bef samanas nokritis gar femi. Kolonifks palechris gufofcham kahdu wifstolli no labatas, domadams, la nu ir naudas krahjums rofa. Bet wifstolli bijufchi til daschi rubli un dokumenti, jo nauda bijufchi ftepeni noglabata. Zefineels atschibis un nogahjis pee Zahschu-Padures uradnika, kurfch tad kopigi ar Rudbahrfchu uradniku kolonifju apzeetinajis un nogahdajis uf Aifputi, lai fteptawu un laupitaju nowheetotu drofcha meetd.

Abrlemes

Balfani.

Wine, 7. septembri. No Balonas fino, la tur notureis leels mihtifsch, lura laudis proteftejufchi pret Efadapafcha rihzibu. Peh3 tam laudis farihloja draudfibas parahdifchanas demonftraziju pee Auftro-Ungarijas un Italfjas konsulateem. (No tam rebfams, la Efadapafcha ir Auftro-Ungarijas un Italfjas pretineels).

Par Albanifjas walbneeku Auftro-Ungarija un Italfja weenofufchds uf Widesprinzi Wilhelmu.

Sofija. Gefahlas farunas un rihlofchanas par kara guhftelnu apmainu ftearp Bulgariju un Greekiju.

Belgrade. Sadurfmes un nefahrtibas uf Albanifjas robescham turpinas. Albani daudf weetas ir eegahjufchi ferbu datd. Serbu waldbiba iffludinaja, la ferbu kara fpehks buhs fpeefis atkal eenemt Albanifja tos fteategifkos punktus, kufus nupat uf leelwalftu peeprafijumu atstahja.

Konftantinopol. 7. septembri. Beenahfufchds fimas, la pee Kirfchhalas notifufi lauja ftearp bulgaru kara weenu dimifijju un Trakifjas fawwalneekleem. Bulgari atpeefji atpafal.

Leelwalftu ifwedumi.

Anglijas darba pahrwalde (birfcha), lura fawos mehnefcha pahrfkatos par pafaules tirdneezihas fteatifiku fneeds glufchi pareifjas fimas, iffludinaja nefen daudf walftu ahrejas tirdneezihas fteatikus par fchi gada piamajeem 5 mehnefcheem. Salihdfinot fchos fteatikus ar 1911. un 1912. gadu ifwedumu, ifnahf preefch atfawifchlam walftim schahbi ifweduma fteatiki:

	1911.	1912.	1913. g.
Kreemija	582	500	487
Wahzija	1576	1718	2034
Belgija	563	615	582
Franzija	998	1077	1132
Italfja	361	381	391
Auftro-Ungarija	397	431	454
Sabeeerotds Walftis	1729	1972	2054
Anglija	1875	1903	2142

No augfcheja pahrfkata rebfams, la fchi goda pirmos 5 mehnefchos ifwedumi famehda ar eepreefchejeem gabeem ir augufchi, ifnemot Kreemiju un Belgiju. Wiswairaf ifwedumi peeaugufchi Wahzija.

Wahzija. Prinzezes pafchnahwiba. Ra jau telegramds finots, nalfi uf 5. septembri noschahwufes 25 gadus weza Salfchu-Weimaras prinzeze Sofija. Preefch kahba laita Wahzijas schihdu prefe ralftija, la fchi prinzeze faderinofufes ar Werfines schihdu bankeera Bleifchredera behlu Anfi Bleifchrederi, bet prinzezes gimene fcho finu noleebfa. Waj prinzezes pafchnahwibat ar fcho gabijumu fatars, naw wehl finams.

Sozialdemokratu kongrefs Sena ftehgts. Wiswairaf tizis prahtots par general-

fteifka farihlofchanu, bet tahds noboms ar dimtefchdal, balfu wairumu atmefts, jo tagad neefot ifredfes uf panahlfumu. Preefch generalfsteifka firdigi ufstahjufchees fozialdemokratu barwebes schihdeetes Roza Duffenburg un Klara Zetlin, bet tilufchds pahrbalfotas.

Riga.

Jaunas wehstures programds eewefchana. Tautas apgaifmoschanas miniftrija nupat pahnojufi Rigas mahzibas apgabala walbei, la ar fcho mahzibas gadu wihreefchu gimnafijas teel eewefta jauna wehstures mahzibas programa. Jaunas programds eewedis pirmajds trijds klafes, pamafinot daschu zitu preefchmeitu iftundu fteaitu. Pahrejas klafes wehl peepturama lihbfifchineja lahtiba.

Zatweefchu walodu peenahzigi neeewehro pat Rigas labklahjibas weizinaschanas beedriba, ifflidama Wanagu eela pee fteahdneeku dahrfineem iflahrtini ar schahdu latwifku ufrafku: „Laufchu labklahjiba weizinaschana beedriba.“ Beedriba las dehwejas par ftearptautifku un kuru wifabi pabalifa un minas mehrtus weizina weeteja latweefchu fabeedriba, ta rihlodamds dara teefcham neattafinojami.

Ar funeem wairds nepeteel daschdm damam un tamdehi ari jau pee mums eewefchds mode — nefahf lihbf mehrtalus. Watarrifht Edinburgas stazija kahba jauna dama ar fawu wihru brauja uf Rigu, bet padufe tureja pehrtifenu. Wimu pawadija kahba wezala dama, kura, la „J. D. L.“ ralfka, pee atwabifchanas papreefch ufprafija tifehrlahjainajam jaunns modes mihtulim: „Wifli du auch ein Kufschen?“, bet netaf nenogaidijufi wina atbildes, wimu jau ftefnigi nomuteja. Zitai publikai bija leels amifeeris. — Ta aulle fuanus un kafus un pehrtifenus, bet zil daudf zilweku behrnu zefch badu un truhlfumu, gar to schim damam maf datas.

Rofifu wihreeti atrada nalfi uf ftefdeenu Daugawas mala l. Cefchrigas polifzijas rajond. War domaf, la wifsch automobila fabraufks. Wironi nobewa fefzijas nobala.

Schahwa diwas reifes nalfi uf ftefdeenu Karfa eela kahds ofizeers falbatam, las fadschrees nenodewa tam godu, kad ofizeers pawehleja wixam apfahtees, wifsch metds behgt. Saldatu nofehra un aifweda uf hauptwalfi.

Zelgawa

Kurfemes mahzitaju finode fawd peeltdeenas fepde apfpreeda datu no jautajumeem, kufi aifufstinati zaur Waukfmas mahzitaja Fr. Stawen-hagena brofchuru „Wafniza un tizibas apleeziba“ un tafija schahdu Lehmuu:

Waukfmas mahzitajs fawd brofchura „Wafniza un tizibas apleeziba“ turejis par atkautu ftearp zitu atlahfi apgalwot: — daudfu kufstigo draudfes lozektu tikumifka fajuhta newar aifwairnees no domam, la mahzitajs apleezinot, t. i. teizot apofolifko tizibas apleezibu, kaut lo ar muti, par lo wifsch fawd firdi zitadi domajot, jeb ari lo wifsch preefch fewis zitadi iftulfojot. — Schis apfahlfis, la mahzitajs apleezinot apofolifkumu, esot lihbf wainigs pee tam, la jau behrni iffahbrojot: „mahzitajs melo.“ Reefot neweena mahzitaja, kurfch weenu waj otu teifkumu tizibas apleeziba garigi neiftulfojot zitadi un preefch fawas perfonas neifdarot fteihfkejumus. Laudis tifa teelot maldinati, ja nollufinot faktu, la wif mahzitaji pret tizibas apleezibu eenemot fchaubigu fteahwolli (gebrochene Stellung).

Preefchahdu aifdomu zefchchanu mahzitajeem, kufi pee deemalpojumeem apleezina apofolifkumu, Kurfemes finode iffata fteingru preefchibu, zefchiat-raididama pahrfmetumu, itin la mahzitaji ifturetos nepateefigi preefch tizibas apleezibu.

— Pret augfchejo lehmuu balfoja tifa 4 finodes lozetti. Uf jautajumu, lapeh3 wini ta balfojot, tee iffahdroja, la to darijufchi ne tapeh3, itin la wini peeltrifu Stawenhagena apgalwojumem, bet itaf tapeh3, la wai tajos newarot atrahf nelahdu pahrfmetumu, nefd aifdomu zefchchanu.

— Zahlal finode weenbalfigi peenehma fefofcho lehmuu:

„Ta la ewang-luter. garifdsneekleem kufstiga mahziba jafkludina fafkan ar ewang-lut. bafnigas tizibas apleezibu, ta la wini pee eewefchanas amata apleezinajufchi apofolifko tizibu la fawu tizibu, ta la wini joprojam ar fawu amata fwehrafku apnehmufchees fludinot nelahdu zitu mahzibu, la weenigi to, las pamatota uf fteidreem un gaischrem Deewa wahrdreem, la muhfu weenigas tizibas normas, un kura eefhmeta ewangelifkas zrahmatds, — tad fteatram mahzitajam, kura tiziba wairds neeetilpfi apofolifkuma robeschds un runa tam preti, — pateefibas un draudfes labd ir peenahlfums, aifstahtees no mahzibas amata bafnijd.“

— Pee Zelgawas Aleksandra augfakds tantfklas nodibinatas diwas ftependijas

uf Pruffchenko wahrd a mafurigeem folneekleem.

Ji muhfu weeglo ormanu dschwes. Kahds Bafnigas eela Nr. 4 dschwofofchs kuldbigas mafpiflonis Jfaks W., la „S.“ fino, noweda polifzija ar gorodowoja palihdhibu weeglo ormani Nr. 111 un finoja fefofcho. Keifgi atpafal W. nonehmis mineto ormani no Bafnigas eelas lihbf dschweszeta stazijai un atpafal, par lo bewis 50 kap., kaut gan par fcho brauzeenu ormanim peenahzees tifa 40 kap. Drmanis tomehr prafijis wairaf un kad W. naw bewis, eefauzees: „Ro tu dob til maf, waj tew wairaf naudas naw!“ Peh3 tam tas fahzif pafafcheeri lamaf. Polifzija nowefis ormanis nepamanis aiffchmauja prom, tomehr protolofs tifa fahfahdits un wainigo nobos teefai. — 5. septembri gorodowojs noweda polifzijas walde weeglo ormani Nr. 88, kurfch bij glufchi peedfehris un guleja fawos wahgos Seelas eelas mala. Wainigam draud fods.

Sirgu turgus. Septembra sirgu turgus paleef gan latru gadu fuplaks, tomehr ar aprila un oktobra turgem tas newar nebuht wehl fazenftees. Cefchfcreemijas sirgu maf, peedalfifchanas no lauzeneeku pufes — pawahja. „Wafaras kalpi“ wifur wehl pafcheem wajadfi: titpat femkopiba, la ari keegelu ruhpneeziha. Ceradufchees pilna fteaitd ir rebeneeki — schihdi un ftehgiani. Weens no pehdejeem — waj nu aif labas weikala ifdofchans, waj garlaizibas, bij 5. septembri ta peedfehrees, la palifa par daudf peedaufigs. Apreibuschais mefcha behls gribeja pee iflatra fawu roku ifmehginat. Lai ufbudinatos nerwus tam apmeerinatu, tad gorodowojs aifweda to uf polifziju, fur tas ifrahbijees par kuldbigas mafpifloni Heini P.

Malkas fahdfiba. Nalfi uf 5. septembri gorodowojs aptureja kahdu nepafifhtamu wihreeti, kurfch nefa no Weftermana un Deringa fabrikas malku, un aifweda to uf polifziju. Apzeetinatais ifrahbijds par Katrinas pagafia Wladimiru P. no Lilienfelda eelas Nr. 21. Ifdarot pee wimu kratifchamu, pee ta atrasta malka par lahdeem 3 rbf. P. atfinns fahdfiba par wainigu. Wimu nobod teefai.

Atradums. Pafia nama publikas telpds atrasta nauda. Saremama pilfehkas polifzijas jwalde.

Sihkumi.

Tragedija uf efera. No Bierwaldes efera (Schweiz) fino; Brunnenas pilfehkas kurhaufa orkeftra ilggadejais dirigents, mafstro Kaligari no Milanas brauja ar twailoni no Weggis uf Witznawu, fur wialch gribeja wabit fama orkeftra Benefizes konzertu. Wina 16 gadus wezais behls, leelifks wifolifks, kurfch ari bij orkeftra lozellis, bij ifbrauzis eepreefch ar mahfu laimd. Witznawas turumd twailonis panahja laimw un ftepra ftearume laimw fteepda pret lugi, fur ta tifa ftebragata. Abi brauzeji tuhlin nogrima, tomehr meiteni ifbewds ifglahbt, kamehr kapelmeiftera behls tifa ifwiltis la fchaufmigi fteakroftos lihbfis tehwa ozu preefchda. Ifmifufchais wihrs gribeja meftees efera un tifa ar leelam puhlem ifbewds wimu atturet. Pa to ftearpu meita bij ifleetojufe azumirkli un atkal metufes efera, bet tifa wehl reif glahbta. Weidfot ohrprahtigam lihbfigo tehwu wajadjeja fafheet, lai aifkawetu jaunu pafchnahwibas mehginajumu.

Telegramas.

8. septembri (21. fept.).

Odefa. Sche atbrauja femkopibas miniftrs Kriwofchens.

Rijewa. Pee Stolipina peeminefka atklahfchanas tureja ufumu miniftru preefchneels Kofowzows un uf peeminefka tifa nolifks no Wina Majefstates fufhtits wainags.

Miniftru preefchneels un pahreje miniftri jau aifbrauja. Cefchfleetu miniftrs Wafklafoms un metropolifks Flamians aifbrauja uf Holmas fwiniham.

Urga. Sche atlahja fteachtas fawfstarpejas kreditdribas fteitali.

Rowofcherfaka. Kahds Donas politechnifka infteituta fteudents ufghaja Aifftaufafija leelu daudfumu krolodiku fteketu, kufi noboti politechnifkas infteitutam.

Parife. Pee Rizas celu dschweszeta 3 wahgi eefteheja grawd. Ifwiltti jau 17 lihfi un 30 grufhti eewafnotee.

Atbrauja Greekifjas zefchnifch. Wafar bij bineja pee prefidentu Puanlare.

Teherana. Refatiziba ftearp fchandarneem un bahfiteerem turpinas. Tabrifd eefchwotaji ifturas naidigi pret mefchila wehlefchanam.

Brefta. Sche eecabds kreemu eefadre un apmainifds falutu fchahweeneem ar frantifchu kara lugeem un krafa baterijam.

Atbildigais redaktors: R. Burifsch. Ifdeweja: Sabeedriba „Zatweefchu Wiffes.“

Mijzetoju no 3. — 20 septembram.

Dr. med. Spehlman.

Dr. Habeskinskis planschu,

firās, neeru, mahgas, ašns, zūfura, reimatizma, cefšā, un behrn. flim. Peenem. flimn. l. beenu (arī iwehls un iwehltu deenās) Rīgā Behweru eelā 1, tel. 55-99, no p. 8—12 pr. p. un no 4—7 waf. Strahdn. kalp. darb. ari wehls līhds 8 wat.

Strahdneezes

wezumā no 18 līhds 30 gadeem atrod pastahtmigu nobarbošanos Prowodnita fabrika, Rīga.

A. N. Bogdanowa
tabakas fabrikas noliktawa
Zelgawā, Pafsa eelā Nr. 4
ceteiz wislabatās
papirāsu iškānūlites (hilses)
iļ pašā auto-mech. fabrikas
sem nofāhtuma

„Gotthard“
šarp tām: kola kastītēs pa 250 gabalu, tā ari Berlīnē 100 gab. ar labu mundstīki latrā kastītē un „Sarkija“ ar glihtu walšs ehrgli.
Smāršhiga tabaka: **Salis** 1/4 mahz. 48 lap., 1/2 mahz. 23 lap.
Gotlina spezialtabaka: „Typen. Zvezda“ nepahrpehjamā labuma. Papirost wifās wairā pēprahtās sortēs par lehtām zenam.
NB. Atkalpahderozejem wislabatā eepirshanas weca.
Tabaka 3. sorte jau no 70 lap. mahzina un zigorū no 7 rbl. 80 lap. no 1000 šahfot.

2 mahzekti,
kuri wehlās pamatīgi ismahzitees par pulstēnu taitstajeem, war peeteittees J. Medna pulstēnu weifalā, Zelgawā, Katoku eelā 49.

Atziju Sabeedribas
J. Hertel
apteecla pretshu
pahrdotawa,
Zelgawā,
Pafsa eelā Nr. 13,
peedahwā wifās
uļ šāo arodu atteezofshos artikelus.

Zigudrojums,
kuri praktiski ismantojami, meklē Theune & Co., Berlīnē 48 Fridriha eelā 249. Sarafshanas mahziti, anglisti un franziisti.

Præp. Mahlderakrahfas,
„Emaillerakrahfas“
gatawas pr. bruhshanas
Wifās mahlerakrahfas dab. pulweros.
Zalas, terpenins, pinbjeles pirmā labuma

J. Gfert,
apteeclu pretshu weifalā
Zelgawā, Katoku eelā Nr. 13.

Zelgawas Kommerzbanka

(1899. g. dibinata „Zelgawas Lauksaimneezibas Beedribas Krahschanas - Wisboschanas Sabeedriba“ 1912. gada 31. oktobri pahrdēweta par „Zelgawas Kommerzbanku“)

Zelgawā, Katoku eelā Nr. 44, telefons 62.

(Zelgawas Lauksaimneezibas Beedribas namā).

Zelgawas Kommerzbanka isdaru wijadas banku operazijas, tā: peenem noguldījumus, isfneedj aisdewumus, isdaru premiju bilēshu apdroshinaschanu pret amortizaziju u. t. t.

Prozentu mehrs: noguldījumeem 6% gadā bej krona nodolka atwillshanas, telofsha rehtina noguldījumeem 5% aisdewumeem 6 1/2—8%.

Noguldījumus peenem ari wa pastu, telegrafu un rentejam un walshsbankas nodalam pēshhūtītus un tapat tos un wian procentus isfuhā.

Pafsa adrese: Митавскому Коммерческому Банку, Митава. — Zelgawas Kommerzbankai, Zelgawā.

Telegrafa adrese: Коммерцбанкъ, Митава. — Kommerzbank, Zelgawā.

Rentejās un walshsbankas nodalās: Условный текущий счетъ Митавскаго Коммерческаго Банка въ Митавскомъ Казначействѣ № 63671. — Zelgawas Kommerzbankas telofshais rehtins Zelgawas rentejā № 63671.

Zaur renteju waj walshsbankas nodatu naudu juhtet — pēe eemafshos jauhdob Zelgawas Kommerzbankas mahrs un wifās telofsha rehtina nummurs un pehš eemafshas isbarishanas jarafsha Zelgawas Kommerzbankai ispahsu wehshuli, turā jaaprahdu to ta lai dara ar pēshhūtito naudu.

1913. g. 1. juniā bilanze swahrstias ap 6.283.460 r. 83 l. Noguldījumu kopjumi 4.881.643 r. 69 l. Eemafshats (skaidrā naudā) atziju kapitāls un ziti bankā efoshji droshibas kapitali 1.074.806 r. 29 l.

Lehts gatawu
kungu un dahmu
uļwalu awotš

„Rigas Basars“

Zelgawā, Katoku eelā Nr. 12,
uļ Katrines eelas stuhra.

Zeelāā iswehle gatawu
kungu un dahmu uļwalu,
isgatawotu pehš jaunafās modes un
no labafās brehbes.

Wihnes un Parises modeki.

— Kungu swahrki. —

Behrnu, skolneeku un formas uļwalu.

— Isgatawo pehš mehra. —

— Laipna apkalposhana un noteiktās zenas. —

Nikolajs Bergs, Zelgawā,

Zeelajā eelā Nr. 9. Telefons 156.

Peedahwā

arween swaigi dedshinatu kafeju
Nededshinata kafeja par dashadām zenam.

Wihgu kafeju,
Sihlu kafeju,
Rudsu kafeju,
Cefala kafeju,
Cefala kakao

poshhtama
labuma.
Noštwas un Kuršemes zigorinūs,
Schokolades un wanilas zigorinūs,
Runkulu beetes,
Karlšbad. kafej. garshas (Gewürz)
Sat. šataisitu sam. u. laushu kafeju.

Streiffa Thum-kafeju.

Zehju no wislabatām firmam, ar rabatu.
Cefsh: un ahrjemju

wihnus un lifeerus.

Kolonial un fonditoru prezes.

— Delikatejes un augāi. —

Anglu wihnus no A. Mirama Rudbarschos
un til loti eezenito

Bejaltohola ahbofu wihnu

no Ch. Zurgeršona, Rīgā.

Dabigus mineraluhdenus.

Apawu isgatawofshanas darbniza un pahrdotawu

K. Ginter,

Zelgawā, Lehjeju eelā Nr. 2,

peedahwā no krahtuma wifadus kungu, dahmu un behrnu jahbas, pašā darbnizā isgatawotus. pehš jaunakeem paraugem.

— Bej tam peedahwaju uhdens jahbas, no fewishhli isturigo uhdeni zauri uelaidofsha materiala. Apsteliemūni un islabojumi teel wifedrihsatā laitā pagatawoti.

Par isturigu un glihtu darbu galwaju.

Lehtas zenas? — Lehtas zenas!

NB. — Mahzekli — war peeteittees.

Grahmatweshanu

latrō mahjās war pamat ismahzitees zaur muhsu atfugurisko
„Grahmatweshu Skola“

lehtjās. „Grahmatweshu Skola“ eetejama tā eefahzeem, tā ari teem, kuri jau beigušhi lahds grahmatweshanas turjus tā wehrtigō papildinajums. Kats „Grahmatweshu Skola“ mahzellis, pehš atteezigu ešamena isureshanas, dabū grahmatweshā atestati. Prospektus pret 14 kop. pašmaršas isfuhā Sabeedribas „Komeršants“ kantoris, Rīgā, Stabu eelā Nr. 50. Pafsa adrese: Rīgā, pafsa laste Nr. 1285.

J. Mednis

pulstēnu pahrdotawa

Zelgawā, Katoku eelā Nr. 49.

Geweht leelā iswehle tikai labus un isturigus
kabatas

pulkstēnus,

selta, šudraba, tehrauda un nišela
wahkos. Pulstēnu kehdes, selta, šudraba, talmija
u. z. metala.

Regulatorus, galda, seenas, modinamos un
musikas pulstēnus.

— Laulibas un ziti gredzeni —
par lehtām zenam.

Pulstēnu islabofshana teel lehri un labi isdarita.

Labas
baltarda lehklas pehrk
par augstafām zenam Latweshu Lauksaim-
neeku Ekonomistā Sabeedriba, Zelga-
wā, Katoku eelā Nr. 46.